

SOLCELLEANLÆG

PLACERING I DET ÅBNE LAND

FORORD:

Grøn energi er kommet for at blive, heldigvis!

By og Land støtter arbejdet med, at produktion af vedvarende energi bliver en naturlig og velindpasset del af fremtidens landskab.

Men det er et faktum, at flere kommuner planlægger mange, og ofte meget store solcelleanlæg. I dag er der allerede flere af disse anlæg, der dækker op til 200 hektar, og vi kan forvente en betydelig stigning i såvel antallet som i størrelsen.

For at det kan ske på en ordentlig måde, mener By og Land, at kommunernes arbejde med etablering og konkret placering af solcelleanlæg i det åbne land skal opkvalificeres og understøttes bedre.

By og Land ønsker med denne politik, at give sit input til, hvordan man kan undgå, at solcelleanlæg spolerer det omgivende landskab.

Vi håber, at du kan bruge politikken, uanset om du er ved at planlægge en solcellepark, skal være nabo til en, eller blot holder af herlighedsværdierne i dit nærområde.

Karen Margrethe Olsen
Formand i By og Land
Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur

OM DENNE POLITIK

By og Lands politik for placering af solcelleanlæg i det åbne land er udarbejdet af Landsforeningens bestyrelse i efteråret 2020.

Politikken er udarbejdet efter henvendelse, og med input, fra en række lokalt forankrede bygnings- og landskabskulturforeninger i hele landet.

Fotograf: Ejgild Prinds

1. udgave, offentliggjort nov. 2020.

Kontakt:

By og Land - Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur

Borgergade 111

1300 København K

70 22 12 99

mail@byogland.dk

www.byogland.dk

Politiken kan downloades fra

www.byogland.dk/politik

INDHOLD

Forord	2
Om denne politik	3
Indhold	4
Politikkens hovedpunkter	5
De største udfordringer	6
Hvordan kan du engagere dig	6
Det åbne land	7
By og Land - Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur	8

POLITIKKENS HOVEDPUNKTER

Produktion af vedvarende energi er en nødvendighed, men placeringen af solcelleanlæg i det åbne land skal være velovervejet.

Derfor mener By og Land, at der skal udarbejdes et landsplandirektiv med retningslinjer for etablering af solcelleparker og transporten af energien.

Landsplandirektivet skal være med til at sikre at:

1. Historiske kulturmiljøer, bevaringsværdige landskaber og kyster bliver friholdt for solcelleanlæg.
2. Solcelleparker altid placeres på baggrund af en landskabsfaglig vurdering udført af kommunerne, så placeringen i landskabet og transporten af energien tager hensyn til de landskabelige værdier.
3. Etablering af alle solcelleparker, uanset størrelse, skal respektere de grundlæggende principper for beskyttelse af de danske landskabers karakter og værdier, som fx planlovens opdeling af zone er med til at sikre.
4. Alle kommuner skal udarbejde en overordnet plan for placering af solcelleparker.
5. Den kommunale planlægning mht. mulig placering af solcelleparker skal bygge på grundige analyser af landskabets værdier, og høring af lokale og nationale interesseorganisationer.
6. Afskærmende beplantning samt placering af teknikbygninger og trådhegn skal indtænkes i solcelleanlægget fra start, og indgå i helhedsvurderingen af den mest hensigtsmæssige placering af det samlede tekniske anlæg.
7. Solcelleanlæg, der allerede er opført og placeret uhensigtsmæssigt i forhold til landskabsværdierne, nedtages når de er udtjent. Landbrugsarealet skal reetableres, og afskærmende beplantning, teknikbygninger og trådhegn mm fjernes.

By og Land mener også, at

Der skal afsættes resurser evt. via det kommunale bloktilskud, så de kan danne netværk med erfaringsudveksling og få tilføjet faglige resurser i forbindelse med de landskabelige vurderinger.

Med udgangspunkt i ovenstående tager By og Land kontakt til relevante myndigheder og interesseorganisationer.

DE STØRSTE UDFORDRINGER

By og Land efterlyser landsdækkende retningslinjer for etablering af solcelleanlæg, fordi flere og flere kommuner planlægger mange, og ofte meget store, solcelleanlæg. Mange af disse anlæg er i dag på op til 200 hektar, og vi kan forvente en betydelig stigning i såvel antal som i størrelsen.

Danmarks Naturfredningsforening estimerer (september 2019), at der vil blive opsat 7000-9000 hektar solcelleparker frem mod 2030. Og.

By og Land anerkender, at etableringen af solcelleparker er en vigtig brik i samfundets nødvendige grønne omstilling. Men det er i den forbindelse meget vigtigt, at det bliver muligt at fastholde de landskabelige værdier i forbindelse med anlægget af solcelleparker

Derfor er der brug for et landsplandirektiv, som sikrer kulturmiljøerne, de bevaringsværdige landskaber og kysterne i forbindelse med placeringen af disse anlæg.

De økonomiske fordele ved at etablere solcelleparker er ofte større end afkast ved landbrugsdrift. Derfor giver det, set fra et økonomisk perspektiv, god mening for mange jordejere i det åbne land at overveje etablering af solcelleparker. Men det er absolut nødvendigt, at de ønsker, ejerne har til placering, forenes med hensyn til landskabernes kulturhistoriske værdier, herlighedsværdier og naturindhold.

De nye energiformerne kommer til at påvirke vores hverdag på nye måde. Nogle af hverdagens påvirkninger må vi tage til efterretning, nogle af påvirkningerne kan vi ikke

forudse, og nogle af konsekvenserne som f.eks. ændringer af landskabet fra kornmarker til solmarker, kan vi forudse og tage højde for. Den grønne energi er essentiel for samfundet, men den er ikke et carte blanche til at spolere andre og vigtige værdier.

Derfor skal myndighederne være meget opmærksomme på at fastholde de karakteristiske, der findes i de tre zoner: Kystzone, Landzone og Byzone. Danmarks arealer skal have et forskelligartet udseende alt efter, hvor i landskabet man befinder sig. Afgrænsningen mellem by og land skal også i fremtiden være tydelig for enhver. Det skal et nyt landsplandirektiv, og en styrkelse af kommunernes ressourcer i forbindelse med placering af solcelleparker, sikre.

”Landskabet, og særligt de bevaringsværdige landskaber bør som udgangspunkt friholdes for byggeri og tekniske anlæg af hensyn til den landskabelige oplevelse. Det er også vigtigt, at der i benyttelsen af det åbne land generelt er fokus på, hvordan nye elementer udformes og placeres, så de kan bidrage til den landskabelige oplevelse”.

Kilde: Oversigt over nationale interesser i kommuneplanlægning, Erhvervsstyrelsen - marts 2018.

HVORDAN KAN DU ENGAGERE DIG

Som lokalforening og medlem kan I f.eks. engagere jer på disse måder:

- Skab et overblik over arealerne i kommunen og peg på steder, I mener egner sig til placering af solcelleparker, og samtidig på steder, hvor der er landskabelige værdier, der bør beskyttes.

- Registrere områdets værdier og formidle dem til medlemmer, ejere og politikere. Tag dem fx med på

bustur ud i landskabet.

- Lave en oversigt over, hvilken type kulturlandskaber, der findes i kommunen.

- Opfordre jeres kommune til at udarbejde en samlet plan for udlæggelse af energiarealer.

- Opfordre kommunen til at finde forslag til alternative placeringer, når der planlægges for sol-

celleparker.

- Undersøge, hvad der allerede er besluttet. Står der noget i Kommuneplanen?

- Gå i direkte dialog med jeres lokale politikere.

- Lave samarbejder med andre lokale organisationer og foreninger, fx Danmarks Naturfredningsforening.

DET ÅBNE LAND

Det danske landskab er kendetegnet ved en tydelig afgrænsning mellem byer og åbent land.

En tur i det åbne land byder på skove, marker, søer, moser, enge osv. så langt øjet rækker, kun afbrudt af kirketårne på bakketopene, og landsbyer hist og her.

Urlandskabet er for længst kultiveret: der er marker, diger, alléer, kanaler og gravhøje spredt ud i landskabet. Men byggeriet er planlagt og ligger i klynger. Den opde-

ling skaber det danske landskabs særlige karakter. Og det skal den blive ved med.

Solcellemarker er byggeri, og derfor skal de være en del af en større planlægning, inden de opføres.

Landskabets rekreative og æstetiske kvalitet er et forhold, der skal tages med, når arealudnyttelsen ændres markant, som fx ved etableringen af solcelleparker. Derfor er styrket planlægning ikke det eneste, der skal til.

I det åbne landskab ligger der mange kulturmiljøer. Dem skal der også tages hensyn til.

Kulturmiljøerne har deres egen historie og værdi. Og de kan være sårbare overfor markante ændringer i det landskab, de knytter sig til.

Solcelleanlæg introducerer en helt ny landskabs-type i Danmark, som vi skal arbejde for bliver velintegrerede i det landskab, vi kender og elsker.

BY OG LAND - LANDSFORENINGEN FOR BYGNINGS- OG LANDSKABSKULTUR

By og Land arbejder for bevaring og udvikling af de arkitektonisk og kulturhistorisk værdifulde bygninger, landskaber og bymiljøer i Danmark – for at der værnes om det værdifulde der eksisterer, og at nyt integreres i det eksisterende med omtanke og kvalitet.

By og Land samler både personlige medlemmer og ca.100 lokale bevaringsforeninger over hele landet.

By og Land har en række fagudvalg, der beskæftiger sig indgående med afgrænsede emner under foreningens formål. Planudvalget beskæftiger sig med planlægning i kulturhistoriske sammenhænge.

LANDSFORENINGEN FOR

bygnings- og landskabskultur